

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมการจัดหางาน. คำสั่งคณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าวที่ 3/2547 เรื่อง แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าวจังหวัด ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2547.
กรุงเทพมหานคร : กระทรวงแรงงาน, 2550.
- กรมการจัดหางาน. คู่มือปฏิบัติงานการจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงแรงงาน, 2547.
- กรมการจัดหางาน, รายงานผลความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าว การพิจารณาจำนวนการ อนุญาต (โควตา) และการพิจารณาต่ออายุใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวหลบหนีเข้า เมืองสัญชาติ พม่า ลาว กัมพูชา ปี 2548 ทั่วประเทศ, กรุงเทพมหานคร : กระทรวง แรงงาน, 2548.
- กรมการจัดหางาน. หนังสือกรมการจัดหางานที่ รง0307/28847 วันที่ 2 พฤศจิกายน 2547.
กรุงเทพมหานคร : กระทรวงแรงงาน, 2547.
- กองแผนงานและสารสนเทศ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน. โครงการตรวจติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ตามมติคณะรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงแรงงาน, 2550
- กฤตยา อาชวนิจกุล และ ปราโมทย์ ประสาทกุล. ประชากรของประเทศไทย ณ พ.ศ. 2548 ประชากรและสังคม 2548. พิมพ์ครั้งที่ 1. นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2548.
- กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ. ทางเลือกนโยบายการนำเข้าแรงงานข้ามชาติของประเทศไทย: การศึกษาข้อเท็จจริงจากกลุ่มผลประโยชน์ ข้อเสนอแนะทางกฎหมาย และการวิเคราะห์ระบบ การจัดการของรัฐ. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.
- กฤตยา อาชวนิจกุล และ พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร. คำถามและข้อท้าทายต่อนโยบาย รัฐไทย ในมิติสุขภาพและสิทธิแรงงานข้ามชาติ. พิมพ์ครั้งที่ 1. สถาบันวิจัยประชากรและ สังคม. มหาวิทยาลัยมหิดล, 2548.

- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานสถิติแห่งชาติ. โครงการสำรวจภาวะการทำงาน ของประชากร พ.ศ. 2549 ระดับจังหวัด สำนักงานสถิติจังหวัดสงขลา[Online]. Available from: http://songkhla.nso.go.th/nso/project/search/index.jsp?province_id=93&fid=2&pro_code=S-lfs-q&pro_year=2549&data_type=2 [8 เมษายน 2551]
- กระทรวงแรงงาน. ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่องอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ 8) บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2551. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงแรงงาน, 2550.
- กระทรวงแรงงาน. รายงานการประชุมกระทรวงแรงงาน ครั้งที่ 1/2550 เรื่องการแจ้งทบทวนแนวทางการส่งเรื่องเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี วันพฤหัสบดีที่ 18 มกราคม 2550. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงแรงงาน, 2550.
- กระทรวงแรงงาน. รายงานการประชุมกระทรวงแรงงาน ครั้งที่ 1/2550 วันพฤหัสบดีที่ 18 มกราคม 2550. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงแรงงาน, 2550.
- กลุ่มบริหารการคลังและเศรษฐกิจ สำนักงานคลังจังหวัดสงขลา. รายงานภาวะเศรษฐกิจ ภาวะการคลังและการใช้งบประมาณแบบบูรณาการของจังหวัดสงขลา, 2550.
- กัลยา คงแก้ว. เจ้าพนักงานธุรการ สำนักงานประกันสุขภาพ โรงพยาบาลหาดใหญ่. สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2550.
- เกษมสันต์ จิณณวาโส, แรงงานอพยพต่างประเทศ: ข้อเท็จจริงประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไข, กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2539.
- คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่องแรงงานต่างด้าวและแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2550.
- คณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชน ด้านชนชาติ ผู้ไร้สัญชาติ แรงงานข้ามชาติและผู้พลัดถิ่น สภาทนายความ. แรงงานลาวเมินไปรเจค ธุรกิจรอเก้อล็อตแรกแค่ 80 คน[Online]. Available from: <http://www.statelessperson.com/www/?q=node/283>[30 มกราคม 2551]
- คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ความต้องการแรงงานและการขาดแคลนแรงงาน. คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- คณะโฆษณอบรมศูนย์กลางพรรค. ยุทธศาสตร์เพื่อการเติบโตและลบล้างความยากจนแห่งชาติ. นครหลวงเวียงจันทน์, 2005.

ครสวัสดิ์ เพ็งพระจันทร์, อาจารย์คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว. สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2551.

เครือข่ายความร่วมมือพัฒนาชายแดนอีสาน(คชอ.), สถานการณ์แรงงานเคลื่อนย้ายในเขตลาวใต้ 2550, [Online]. Available from: <http://www.borderesan.com/reports.htm> [2008, January 16]

เครือข่ายความร่วมมือพัฒนาชายแดนอีสาน (คชอ.). Reports & Activities [Online].

Available from: <http://www.borderesan.com/reports.htm> [18 กรกฎาคม 2550]

จริยา ทองสมสี. เจ้าพนักงานแรงงาน งานพิจารณาการทำงานคนต่างด้าว สำนักงานจัดหางาน จังหวัดสงขลา. สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2550.

จิราพรรณ รมณารักษ์. ศูนย์ข่าวสารตลาดแรงงานจังหวัดสงขลา สำนักงานจัดหางานจังหวัด สงขลา. สัมภาษณ์, 18 พฤศจิกายน 2550

เจตน์ ธนวัฒน์. ปัญหาการนำนโยบายของผู้ลอบหนีเข้าเมืองไปปฏิบัติในจังหวัดระนอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2539.

จรีรัตน์ ชูสงค์. เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล บริษัท เซฟสกินคอร์ปอเรชั่น (ประเทศไทย) จำกัด. สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2550.

จุฑา มนัสไพบุลย์. การวิเคราะห์ตลาดแรงงาน: แนวคิดทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

ฉลองภพ สุสังกร์กาญจน์ และยงยุทธ แฉล้มวงษ์. การจัดการแรงงานต่างด้าวในระยะยาว. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สภาความมั่นคงแห่งชาติ, 2539.

ชยกร ชุมชนะ. นักวิชาการประกันสังคม 6ว กลุ่มงานสารสนเทศและประสานการแพทย์ สำนักงานประกันสังคม สาขาหาดใหญ่. สัมภาษณ์, 26 พฤศจิกายน 2550.

ติง สุขสันต์. กงสุลที่ปรึกษาแรงงาน (Second Secretary of Lao Embassy in Bangkok) สถานทูตลาวประจำประเทศไทย. สัมภาษณ์, 14 มิถุนายน 2550.

เทียนฉาย กิระนันท์. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาประชากรศาสตร์และประชากรวรรณา หน่วยที่ 8-15. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2530.

นรา รัตนรุจ. นักวิชาการแรงงาน 8ว หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว สำนักงานบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน. สัมภาษณ์, 16 กรกฎาคม 2550.

นฤมล สังข์สัมฤทธิ์. การเข้าสู่ตลาดแรงงานในประเทศไทยของคนต่างด้าว. กรุงเทพมหานคร :

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.

นางน้อย เือบสุขสิริ. นักวิชาการประกันสังคม ๑7 หัวหน้ากลุ่มงานให้บริการ สำนักงาน
ประกันสังคมจังหวัดสงขลา. สัมภาษณ์, 27 พฤศจิกายน 2550.

นิคม จันทรวาทูร. แรงงานไทย: 35 ปี บนเส้นทางการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ.

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2544.

นิยม ชูเมคา. ผู้จัดการฝ่ายผลิตและผู้จัดการฝ่ายบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยชวนรับเบอร์.

สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2550.

ผกา จักรกริชกุล. ประสิทธิผลของมาตรการส่งเสริมแรงงานไปทำงานต่างประเทศตามนโยบาย

บรรเทาปัญหาการว่างงาน: ศึกษากรณีประเทศไทยได้หวั่น. ภาคนิพนธ์ ศึกษานโยบายบริหารศาสตร

มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2542.

ผู้จัดการออนไลน์ [Online]. Available from: [http://www.manager.co.th/IndoChina/View](http://www.manager.co.th/IndoChina/ViewNews.aspx?NewsID=9490000012990)

News.aspx?NewsID=9490000012990[20 January 2008]

ฝ่ายวิชาการ บจม. ธนาคารกสิกรไทย. แนวโน้มเศรษฐกิจไทย 2537 แจ่มใส...มันคง. สรุปข่าว

ธุรกิจ (16-31 สิงหาคม 2538) : หน้า 25-29.

พิศมัย พิทักษ์ณรงค์. เจ้าหน้าที่ระบบประกันสุขภาพ กลุ่มงานประกันสังคม โรงพยาบาลสะเดา.

สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2550.

ไพบุลย์ ดินนะเกตุ. เจ้าหน้าที่ตรวจเอกสารเดินทาง ด้านพรมแดนช่องเม็ก จังหวัดอุบลราชธานี.

สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2551.

ไพโรจน์ โชติกเสถียร. นักวิชาการแรงงาน 6๑ กองงานพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว

สำนักงานจัดหางานจังหวัดสงขลา. สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2550.

ภัทรวฐ เกอแผละ. นักวิชาการแรงงาน 7๑ หัวหน้าฝ่ายคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าว

หลบหนีเข้าเมือง (กปร.) กรมการจัดหางาน. สัมภาษณ์, 23 กรกฎาคม 2550.

มาร์ติน, ฟิลิป แอล. แนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการแรงงานต่างชาติในประเทศไทย.

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ, 2546.

มุhammadymiri มะเซ็ง. เจ้าหน้าที่หน่วยประชาสัมพันธ์งานประกันสังคม โรงพยาบาลหาดใหญ่.

สัมภาษณ์, 22 พฤศจิกายน 2550.

- ยงยุทธ แฉล้มวงษ์ และคณะ. การจ้างแรงงานต่างด้าวกับความมั่นคงของมนุษย์. เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการประจำปี 2546 เรื่องความมั่นคงของมนุษย์. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2546.
- ยงยุทธ แฉล้มวงษ์ และฉลองภพ สุธงศาฤกษ์. การจัดการแรงงานอพยพต่างชาติในระยะยาว. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2539.
- รัตนา สมนวน. เจ้าพนักงานสถิติ กลุ่มงานพยาบาล โรงพยาบาลหาดใหญ่. สัมภาษณ์, 29 พฤศจิกายน 2550.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาอังกฤษ – ไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- วรวิทย์ เจริญเลิศ และ บัณฑิตย์ ธนชัยเศรษฐวุฒิ. นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมของรัฐกับการจ้างแรงงานข้ามชาติ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2540.
- วิพรรณ รุฟโฟโล และพัชรารัตน์ วงศ์บุญสิน. ผลกระทบของการย้ายถิ่นต่อสภาพการณ์ของแรงงานข้ามชาติ. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ศศิพร คนงาน. การนำนโยบายจัดระบบเพื่อควบคุมการทำงานของแรงงานต่างชาติดังกล่าวมาปฏิบัติหน่วยงานระดับภาคในช่วงปี 2535-2542. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, 2541.
- ศักดิ์ประเสริฐ เจริญประสิทธิ์. การพัฒนานโยบายของรัฐด้านแรงงานต่างชาติ: ศึกษากรณีจังหวัดตราด. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ (พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2539.
- ศิริศักดิ์ พูลศิริ (พ.ต.ต.). สารวัตรกลุ่มงานสืบสวน สถานีตำรวจภูธรอำเภอทุ่งลุง จังหวัดสงขลา. สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 2550.
- ศูนย์ข่าวสารตลาดแรงงานจังหวัดสงขลา. โครงการสำรวจความต้องการแรงงานจังหวัดสงขลา พ.ศ. 2549. กรุงเทพมหานคร : กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน, 2550.
- ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ผลกระทบของการเปิดการค้าเสรีต่อแรงงานไทย. คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- สถานเอกอัครราชทูตไทย กรุง วอชิงตัน ดี.ซี. ปฏิญญากรุงเทพว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นฐานที่ไม่ปกติ (คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ)[Online]. Available from:
http://www.thaiembdc.org/info/bdim_t.html[30 สิงหาคม 2550]
- สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำสปป.ลาว. ความร่วมมือด้านแรงงาน[Online]. Available from:
<http://www.thaiembassy.org/vientiane/hot-issues-labor.html>[21 มิถุนายน 2550]

สถานีวิจัยร่วมด้วยช่วยกัน จังหวัดสงขลา. ปีโอไอบาคใต้เผย4ปีลงทุนใหม่ 84 โครงการ[Online].

Available from: [http://www.rd1677.com/rd_songkha/open_songkha.php?id=257](http://www.rd1677.com/rd_songkha/open_songkha.php?id=25747)

47[9 เมษายน 2551]

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. รายงานวิจัยเสนอในการสัมมนาระดับชาติชุดโครงการวิจัยเรื่องทางเลือกนโยบาย การนำเข้าแรงงานข้ามชาติของประเทศไทย: การศึกษาข้อเท็จจริงจากกลุ่มผลประโยชน์ ข้อเสนอแนะทางกฎหมาย และการวิเคราะห์ระบบการจัดการของรัฐ. นครปฐม, 2540.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. การศึกษาภาพรวมของตลาดแรงงานในสาขาที่มีการจ้างแรงงานอพยพต่างชาติ. กรุงเทพมหานคร, 2545.

สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย และสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. การศึกษาความต้องการแรงงานอพยพต่างด้าวในประเทศไทย ในช่วงปี 2546-2548. กรุงเทพมหานคร, 2546.

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. รายงานประจำปี 2545, กรุงเทพมหานคร : เพชรรุ้งการพิมพ์, 2545.

สังคิต พิริยะรังสรรค์ และกิตติ ลิ้มสกุล. การปรับค่าจ้างขั้นต่ำปี 2537 ความเป็นไปได้. มติชนรายวัน (11 กุมภาพันธ์ 2537) : 5.

เสกสิทธิ์ คุณศรี. การประเมินความจำเป็นในการใช้แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย: ศึกษากรณีอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539.

สุณี ฉัตราคม. เศรษฐศาสตร์แรงงานระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์กราฟิควอร์ค, 2525.

สุธิญา ทิพย์วาศรี. เจ้าพนักงานสถิติ กลุ่มงานพยาบาล โรงพยาบาลสะเดา. สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2550.

สุภางค์ จันทวานิช และ อมรทิพย์ อมรภิบาล. รายงานการวิจัยเรื่องการย้ายถิ่นข้ามพรมแดนไทย-พม่า และสถานการณ์เสี่ยงต่อโรคเอดส์ในกลุ่มผู้ย้ายถิ่น : พื้นที่แม่สอดและแม่สาย. กรุงเทพมหานคร: ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2544.

- สุภางค์ จันทวานิช, เปรมใจ วังศิริไพศาล และ สมาน เหล่าดำรงชัย. การย้ายถิ่นเข้ามาทำงานและการถูกหลอกลวงของแรงงานต่างชาติในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย, 2546.
- สุภางค์ จันทวานิช และ แกรี วีส์เซอร์. การย้ายถิ่นข้ามชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออกเฉียง: สถานการณ์ทั่วไปและผลกระทบต่อแรงงานข้ามชาติและแรงงานไทย. จัดงานปริทัศน์ (กรกฎาคม 2539) : 9.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. การเสนอร่างกฎหมายปรับปรุงกฎหมายคนเข้าเมืองของสหรัฐอเมริกา (Comprehensive Immigration Reform Act: CIRA, S.2611) 2006. กฤษฎีกาสาร ฉบับที่ 4 (เดือนกรกฎาคม – สิงหาคม 2550) : 5.
- สำนักงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ, รายงานฝ่ายทะเบียนคนหางานและสารสนเทศ [Online] Available from: <http://www.overseas.doe.go.th/news/index.htm>[2005, September 29]
- สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. แรงงานต่างด้าว[Online]. Available from: <http://www.cabinet.soc.go.th/soc/Program2-1.jsp?menu=1>[6 มีนาคม 2549]
- สำนักส่งเสริมการค้าขายแดนและมาตรการพิเศษทางการค้า กรมการค้าต่างประเทศ. ACMECS. [Online]. Available from: <http://www.dft.moc.go.th/level4Frame.asp?sPage=ACMECS.htm&level4=1801>[18 กรกฎาคม 2550]
- สำนักงานส่งเสริมการลงทุน, รายงานภาวะการลงทุน 14 จังหวัดภาคใต้ [Online]. Available from : <http://www.biothai.net/news/view.php?id=3116> [2007, December 20]
- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา. สถิติโรงงาน[Online]. Available from: <http://www.industry.go.th/ops/pio/songkhla/Page/home.aspx>[12 มกราคม 2551]
- สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว. รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการจัดระบบและกำหนดมาตรฐานการจ้างแรงงานต่างด้าว ครั้งที่ 1 / 2549. กระทรวงแรงงาน, 2549.
- อดิศักดิ์ หมดหลี. ผู้จัดการฝ่ายบุคคล บริษัทเอ็นเค ซีพีรีช. สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2550.
- อุษา แก้วนวนล. เจ้าหน้าที่ระบบประกันสุขภาพ กลุ่มงานประกันสังคม โรงพยาบาลสะเดา. สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2550.
- อำนาจ นิลวิไล. แนวทางการจัดระเบียบนำเข้าและการจัดระบบควบคุมการทำงานของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายของไทย: ศึกษาจากกรณีของประเทศสิงคโปร์และมาเลเซีย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544.

ภาษาอังกฤษ

- Abella, M. I. Complexity and Diversity of Asian Migration. Geneva : Unpublished manuscript, 2002.
- ADB. ADB's participatory poverty assessment process (ADB 2001a) Lao PDR. Manila : 2001.
- AMC (Asian Migrant Centre). Migration: Needs, Issues and Responses in the Greater Mekong Sub-region. Hong Kong, 2002.
- AMC (Asian Migrant Centre). Asian Migrant Yearbook 2002-2003: Migration Facts. Analysis and Issues in 2001-2002, Hong Kong, 2003.
- Amjad, R. Philippines and Indonesia: on the way to a migration transition. Asian and Pacific Migration Journal Philippines: Quezon City (1996).
- Anne Trebilcock et al. Towards social dialogue. Tripartite cooperation in economic and social policy making, Geneva : ILO, 1994.
- Appleyard, R. T. Emigration Dynamics in Developing Countries Vol.II: South Asia (1998).
- Battistella, G. and Assis, M. M. B. The impact of the Crisis on Migration in Asia. Quezon City : Scalabrini Migration Center, 1998.
- Carmelita G. Nuqui. Migration and the Filipino Women Migrant Workers to Japan: Networking, Settlement and Human Rights 12-14 December 1995. Tokyo Japan, 1995.
- Castles, S. and Davidson, A Citizenship and Migration: Globalisation and the Politics of Belonging. London : Macmillan, 2000.
- Chris Tilly and Charles Tilly. Capitalist Work and Labour Markets in Neil j Smelser and Richard Swedberg (eds), The Handbook of Economic Sociology. New York : Princeton University Press. 1994.
- Committee for Planning and Cooperation National Statistical Centre. The Household of Lao PDR Social and economic indicators Lao Expenditure and Consumption Survey 2002/03 LECS 3 [Online]. Available from: <http://www.undplao.org/whatwedo/bgresource/poverty/Final%20report%20LECS%203.pdf>[March 2004]

- Committee for Planning and Investment National Statistics Centre United Nations Development Programme. National Human Development Report International Trade and Human Development Lao PDR 2006. [Online]. Available from : [http://www.undplao.org/whatwedo/bgresource/human_dev/ UNDP-NHDR06c.pdf](http://www.undplao.org/whatwedo/bgresource/human_dev/UNDP-NHDR06c.pdf) [2006]
- Ferguson, E. Drowned in a sea of apathy. Guardian Weekly (January 1997) : pp. 68-70.
- G. Biffi. The Austrian migration system. Paper for the Conference on Migration and International Cooperation : Challenges for OECD Countries. (March 1993) : p. 8.
- Ginzburg, O. Trafficking from Community Exploitation: Lessons Leant through TRACE: Human Trafficking from The Lao PDR to Thailand (Vientiane, Lao PDR). UNICEF, 2004.
- Gonzalez, J. L. I. Philippines Labour Migration: Critical Dimensions of Public Policy. Singapore : Institute of South-East Asian Studies, 1998.
- Go, S. P. The Philippines: a look into the migration scenario in the nineties. Migration and Regional Economic Integration in Asia, Paris : OECD, 1998.
- Go, S. P. Detailed case dtudy of the Philippines. Migration Research and Policy Landscape: Case Studies of Australia, the Philippines and Thailand, p. 66. Australia : Centre for Asia Pacific Social Transformation Studies, 2002.
- Human Development Report. Lao People's Democratic Republic The Human Development Index - going beyond income[Online]. Available from: http://hdrstats.undp.org/countries/country_fact_sheets/cty_fs_LAO.html[9 April 2008]
- Inthasone Phetsiriseng, Lao PDR Preliminary Assessment of Illegal Labour Migration and Trafficking in Children and Women for Labour Exploitation. Bangkok : ILO/IPEC 2003.
- Inthasone Phetsiriseng, Gender Concerns in Migration in Lao PDR Migration Mapping Study: A Review of Trends, Policy and Programme Initiatives, Lao PDR: UNIFEM, 2007.

ILO. The role of private employment agencies in the functioning of labour markets.

Report VI, International Labour Conference, Geneva : ILO, 1994.

ILO (International Labour Organisation) and NSC (National Statistics Centre). Labour

Migration Surveys (Vientiane, Lao PDR: Draft), 2003.

IOM. World Migration Report 2000. Geneva : IOM, 2000.

Jan C. Van, Ours and Justus Veenman. The Netherlands: Old Emigrants – Young

Immigrant Country. In Klaus F. Zimmermann (eds.), European Migration What Do We Know?, London : Oxford University Press, 2005.

J.E. Meade. A Neo-classical theory of economic growth. Westport, Conn.: Greenwood

Press ; New York : Oxford University Press, 1983 c1961.

Jones, S. Making Money Off Migrants: The Indonesian Exodus to Malaysia, Wollongong:

Centre for Asia-Pacific Social Transformation Studies, 2000.

Kassim, A. The case of a new receiving country in the developing world: Malaysia.

United Nations Technical Symposium on International Migration and Development, The Hague : Unpublished paper, 1998.

Kondo, A. Citizenship rights for aliens in Japan. Citizenship in a Global World,

Basingstoke : Palgrave, 2001.

Komai, H. Migrant Workers in Japan. London : Kegan Paul International, 1995.

Kwong-Leung Tang Jacqueline T.Y. Cheung and Wendy Forget. An Insider View:

Opinions and Assessments of Retraining Policy from Hong Kong Workers.

Canada : Asia Monitor Resource Center, University of Northern British Columbia, 2001.

Lee, J. S. and Wang, S. W. Recruiting and managing of foreign workers in Taiwan.

Asian Pacific Migration Journal (1996).

Lim, L. L. The migration transition in Malaysia. Asian Pacific Migration Journal (1996).

Lim, L. L. and Oishi, N. International labor migration of Asian women. Asian and Pacific

Migration Journal 5 (January 1996) : p. 120.

M. I. Abella. Policies and institutions for the orderly movement of labour abroad.

International Migration Papers No.5, pp. 1-23. Geneva : ILO, 1995.

- Martin, P.L. Labor contractors: a conceptual overview. Asian and Pacific Migration Journal (1996): p. 201.
- Michal Boni. The Labor Market in Poland: Current Trends and Challenges. Labor, Employment, and Social Policies in the EU Enlargement Process Changing Perspectives and Policy Options. Bernard Funck and Lodovico Pizzati (eds). The World Bank. Washington, D.C. 2005.
- Migration Policy Institute. How Los Angeles Deflected Mexican Immigrants to the American Heartland[Online]. Available from: <http://www.migrationinformation.org/Profiles/display.cfm?id=654>[21 December 2007]
- Mori, H. Immigration Policy and Foreign Workers in Japan. London : Macmillan, 1997.
- National Statistics Centre/ United Nations Development Programme, Technical Background Paper for the third National Human Development Report Lao PDR 2006 International Trade and Human Development, [Online]. Available from:http://www.nsc.gov.la/Products/NHDR%202006/Technical%20Background%20Papers%20in%20English/Labour_NHDR.pdf [2008, January 30]
- National Statistical Centre. The Household of Lao PDR Social and economic indicators Lao Expenditure and Consumption Survey 2002/03 LECS 3, Committee for Planning and Cooperation: p. 50.
- Nayagam, James. Migration Labor Absorption in Malaysia. Asian and Pacific Migration Journal (1992).
- OECD. Trends in International Migration. Annual Report 2000, Paris : OECD, 2001.
- Oishi, N. Training or employment? Japanese immigration policy in dilemma. Asian and Pacific Migration Journal (1995) : p. 369.
- Okuda, M. Asian newcomers in Shinjuku and Ikebukuro area, 1988-1989: reflections on a decade of research. Asian and Pacific Migration Journal. 5 (February-March 2000).
- Okunishi, Y. Labor contracting in international migration: Japanese case and implications for Asia. Asian and Pacific Migration Journal (1996): pp. 229-230.
- Pedraza, S. Women and Migration: The Social Consequences of Gender : Annual

- Reviews Vol. 17. Michigan : Department of Sociology and Program in America Culture - University of Michigan, 1991.
- Phetsiriseng, I. Lao PDR Preliminary Assessment of Illegal Labour Migration and Trafficking in Children and Women for Labour Exploitation. Bangkok : ILO/IPEC 2003.
- Pillai, P. The Malaysian state's response to migration. Sojourn 4(January 1999) : pp.182-186.
- Rimantas Kairelis. Labor Market Trends and Issues in Lithuania. Labor, Employment, and Social Policies in the EU Enlargement Process Changing Perspectives and Policy Options. Bernard Funck and Lodovico Pizzati (eds). The World Bank. Washington, D.C. 2005.
- Sergio Ricca, "Introduction to public employment services," A workers' education manual, Geneva: ILO. 1994.
- Skeldon, R. International migration within and from the East and South-east Asian region: a review essay. Asian Pacific Migration Journal (1992).
- Seol, D. H. and Skrentny, J. D. South Korea: Importing undocumented workers. Controlling Immigration: A Global Perspective, Stanford CA : Stanford University Press, 2003.
- Stahl, C.W. South-North Migration in the Asian-Pacific region. In Paper presented to the International Organization for Migration Conference on South-North Migration, Geneva, 1990. The Population and Housing Census 2005, NSC,CPI. Number of Employed in the 2005.
[Online]. Available from: [http://www.nsc.gov.la/Statistics/ Selected%20Statistics /Labor.htm](http://www.nsc.gov.la/Statistics/Selected%20Statistics/Labor.htm). [2005]
- Thomas Bauer, Barbara Dietz, Klaus F. Zimmermann and Eric Zwintz. German Migration: Development, Assimilation, and Labor Market Effects. In Klaus F. Zimmermann (eds.), European Migration What Do We Know?. London : Oxford University Press, 2005.

- Thongdeng Singthilath. Lao PDR's Policy and Management of Labour. Regional Policy Formulation Meeting Transborder Migration in Great Mekong Sub-region. KhonKean Province : 2006.
- UNDP, International Trade and Human Development Lao PDR 2006, [Online], Available from : http://hdr.undp.org/en/reports/nationalreports/asiathepacific/lao/lao_2006_en [2008, January 27]
- UNDP, Human Development Report 2007/2008, [Online], Available from: http://hdrstats.undp.org/countries/country_fact_sheets/cty_fs_LAO.html [2008, January 27]
- United Nations Development Program - UNDP. LABOUR EXPORT A contribution to Lao Development [Online]. Available from: http://www.nsc.gov.la/Products/NHDR%202006/Technical%20Background%20Papers%20in%20English/Labour_NHDR.pdf. [2006]
- W.R. Böhning. Employing Foreign Workers. Geneva : International Labour Office, 1998.
- White, Brian, Little, Richard and Smith, Michael. Issues in world politics. Basingstoke [England] : Palgrave Macmillan, 2005.
- Wong, D. Foreign domestic workers in Singapore. Asian and Pacific Migration Journal (1996).
- Zdenka Kovac, Franci Kluzer and Alenka Kaizer. The Main Challenges of the Slovenian Labor Market. In Bernard Funck and Lodovico Pizzati (eds.), Labor, Employment, and Social Policies in the EU Enlargement Process Changing Perspectives and Policy Options, pp. 105-107. Washington D.C. : The World Bank, 2005.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย
กับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งต่อไปในที่นี้จะเรียกว่า "ภาคี"

มีความห่วงกังวลเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นการค้ามนุษย์ที่แพร่กระจายอย่างรวดเร็วในภูมิภาค และผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างลึกซึ้ง อันมีสาเหตุมาจากการจ้างงานแรงงานผิดกฎหมายอย่างกว้างขวาง

ยอมรับหลักการที่ระบุไว้ใน "ปฏิญญากรุงเทพว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นฐานที่ไม่เป็นไปตามกฎระเบียบปี ๒๕๔๒"

ปรารถนาที่จะเพิ่มพูนความร่วมมือที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองประเทศ ได้ตกลงกันดังนี้

วัตถุประสงค์และขอบเขต

ข้อ ๑

ภาคีจะดำเนินมาตรการที่จำเป็นทั้งปวงเพื่อให้มี

- ๑) ขั้นตอนการดำเนินการที่เหมาะสมในการจ้างแรงงาน
- ๒) มาตรการที่มีประสิทธิภาพในการส่งกลับแรงงานที่ครบวาระการจ้างงานหรือถูกเนรเทศ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งไปยังภูมิลำเนาเดิม
- ๓) การคุ้มครองอันสมควรแก่แรงงานทั้งสองฝ่าย
- ๔) การป้องกันและปราบปรามการข้ามแดนที่ผิดกฎหมาย การค้าแรงงานเถื่อนและการจ้างแรงงานผิดกฎหมาย

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ไม่รวมถึงกระบวนการจ้างแรงงานอื่นที่ได้ดำเนินการตามกฎหมายของภาคีอยู่แล้ว

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่

ข้อ ๒

กระทรวงแรงงานแห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงแรงงานและสวัสดิการแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจะเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามวัตถุประสงค์ของบันทึกความเข้าใจฉบับนี้

ข้อ ๓

ภาคีโดยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ จะจัดการประชุมในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส และ/หรือ ระดับรัฐมนตรีอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละครั้งโดยผลัดเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพเพื่อหารือในประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติตามการบันทึกความเข้าใจฉบับนี้

อำนาจหน้าที่และขั้นตอน

ข้อ ๔

การจ้างแรงงานจำเป็นต้องได้รับการอนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของแต่ละประเทศก่อน และหน่วยงานที่มีอำนาจจะให้การอนุญาตดังกล่าวหลังจากที่ได้มีการปฏิบัติตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในกฎหมายและระเบียบของประเทศนั้นแล้ว

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่อาจยกเลิกหรือเพิกถอนการอนุญาตที่ได้ให้ไปตามที่กล่าวข้างต้นเมื่อใดก็ได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องภายในประเทศนั้น การยกเลิกหรือเพิกถอนการอนุญาตตามวรรคสอง ไม่มีผลกระทบต่อการใดๆที่ได้กระทำโดยสมบูรณ์แล้วก่อนวันประกาศการยกเลิกหรือเพิกถอน

ข้อ ๕

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่อาจแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเกี่ยวกับความต้องการแรงงาน จำนวน ระยะเวลา คุณสมบัติที่ต้องการ เงื่อนไขและค่าตอบแทนที่นายจ้างเสนอให้

ข้อ ๖

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่จะส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครงานให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีข้อมูลเกี่ยวกับอายุ ภูมิลำเนา บุคคลอ้างอิง การศึกษา ประสบการณ์ และอื่นๆ ที่เห็นว่าจำเป็น สำหรับการพิจารณาของนายจ้าง

ข้อ ๗

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่จะร่วมมือกับหน่วยงานด้านตรวจคนเข้าเมืองและส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้สมัครงานซึ่งได้รับการคัดเลือกโดยนายจ้าง และได้รับการอนุญาตอย่างถูกต้องตามข้อ ๔ ดำเนินการให้รวมถึงเรื่องต่างๆดังนี้

- ๑) การตรวจลงตรา หรือ เอกสารอนุญาตเข้าเมืองในรูปแบบอื่น
- ๒) ใบอนุญาตการทำงาน
- ๓) การประกันหรือบริการสุขภาพ
- ๔) การชำระเงินเข้ากองทุนเพื่อการส่งกลับตามที่กำหนดโดยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของแต่ละประเทศ
- ๕) ภาษีหรืออื่นๆ ตามที่ประเทศที่เกี่ยวข้องกำหนด

ข้อ ๘

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่จะรับผิดชอบในการจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลผู้ได้รับการอนุญาตให้ทำงานตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของทั้งสองประเทศจะเก็บรักษาบัญชีรายชื่อบุคคลเช่นว่า ซึ่งได้รายงานตัวหรือมีหลักฐานประทับตราว่าได้เดินทางกลับประเทศเมื่อสิ้นสุดช่วงการจ้างมาแล้วไว้อย่างน้อย ๔ ปีนับจากวันรายงานตัวหรือวันประทับตราว่าได้เดินทางกลับประเทศหรือวันสิ้นสุดการจ้างงาน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์การอ้างอิงและตรวจสอบ

การกลับและการส่งกลับ

ข้อ ๙

หากมิได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น วาระการจ้างแรงงานแต่ละคนจะมีกำหนดไม่เกิน ๒ ปี หากจำเป็นให้อนุญาตให้ทำงานต่อได้เป็นระยะเวลาอีก ๒ ปี โดยไม่ว่ากรณีจะเป็นเช่นใดก็ตาม วาระการจ้างงานของแต่ละคนจะมีกำหนดไม่เกิน ๔ ปี และเมื่อครบ ๔ ปีแล้วให้ถือว่าเป็นการสิ้นสุดวาระการจ้างงาน นอกจากนี้ การยกเลิกการจ้างงานก่อนกำหนดก็ให้ถือเป็นการสิ้นสุดวาระการจ้างงานด้วย

แรงงานซึ่งสิ้นสุดวาระการจ้างงานแล้ว จะสมัครเข้าทำงานได้ใหม่เมื่อครบระยะเวลา ๓ ปีหลังสิ้นสุดวาระการจ้างงานครั้งก่อน เว้นเสียแต่ว่าบุคคลนั้นถูกยกเลิกการทำงานก่อนกำหนดโดยมิใช่ความผิดของตน

ข้อ ๑๐

ภาคีจะให้ความร่วมมือกันอย่างเต็มที่เพื่อให้การส่งกลับแรงงาน ซึ่งสิ้นสุดวาระการจ้างงานแล้วกลับถิ่นฐานเดิม

ข้อ ๑๑

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของประเทศที่เป็นผู้จ้างงาน จะจัดตั้งกองทุนเพื่อการส่งกลับในประเทศของตน ให้แรงงานชำระเงินเป็นรายเดือนเข้ากองทุนดังกล่าวเป็นจำนวนเงินเท่ากับร้อยละ ๑๕ ของเงินเดือนของแรงงานคนนั้นๆ

ข้อ ๑๒

แรงงานที่ประสงค์จะเดินทางกลับถิ่นฐานเดิมของตนมีสิทธิได้รับเงินคืนสะสมที่ตนได้ชำระเข้ากองทุนเพื่อการส่งกลับเต็มจำนวน พร้อมดอกเบี้ย โดยยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เพื่อขอรับเงินคืนเงินสะสมในกองทุนเพื่อการส่งกลับ ๓ เดือน ก่อนกำหนดเดินทางกลับประเทศของตนและกองทุนต้องส่งเงินสะสมคืนให้แก่แรงงานภายใน ๔๕ วัน นับตั้งแต่วันสิ้นสุดการจ้างงาน

ข้อ ๑๓

การเดินทางข้ามพรมแดน ในระหว่างที่ยังไม่สิ้นสุดวาระการทำงาน และผู้เดินทางได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่กำหนดแล้ว ย่อมไม่เป็นเหตุให้การอนุญาตตามข้อ ๔ ต้องสิ้นสุดลง

ข้อ ๑๔

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของประเทศที่เป็นผู้จ้างงานจะเป็นผู้กำหนดขั้นตอนและเอกสารที่จะต้องใช้ในการยื่นคำร้องตาที่ระบุไว้ในข้อ ๑๒

ข้อ ๑๕

สิทธิในการรับคืนเงินสะสมในกองทุนเพื่อการส่งกลับเป็นอันสิ้นสุดไป หากแรงงานไม่เดินทางกลับไปรายงานตัวยังถิ่นฐานเมื่อสิ้นสุดวาระการจ้างงาน

ข้อ ๑๖

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของประเทศที่เป็นผู้จ้างงานอาจเบิกถอนเงินจากกองทุนเพื่อการส่งกลับ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการส่งกลับแรงงานไปยังถิ่นฐานการคุ้มครอง

ข้อ ๑๗

ภาคีจะคุ้มครองแรงงานตามที่ระบุไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องในประเทศนั้น

ข้อ ๑๘

แรงงานของคู่ภาคี จะได้รับค่าจ้างและสิทธิประโยชน์อื่นๆ ตามที่แรงงานท้องถิ่นได้รับตามหลักการการไม่เลือกปฏิบัติ และความเท่าเทียมกันทางเพศ เชื้อชาติ และศาสนา

ข้อ ๑๙

ข้อพิพาทระหว่างแรงงานกับนายจ้างในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงานจะต้องได้รับการคลี่คลายแก้ไขโดยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบภายในของประเทศที่เป็นผู้จ้างงาน

การดำเนินการต่อการจ้างแรงงานผิดกฎหมาย

ข้อ ๒๐

ภาคีจะต้องดำเนินมาตรการที่จำเป็นทั้งปวงโดยผิดกฎหมาย การค้าแรงงานเถื่อนและการจ้างแรงงานข้ามพรมแดนผิดกฎหมาย

ข้อ ๒๑

ภาคีจะแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นการค้ามนุษย์ การเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การค้าแรงงานเถื่อน และการจ้างแรงงานผิดกฎหมาย

การแก้ไข

ข้อ ๒๒

ข้อแก้ไขใดๆ ในบันทึกความเข้าใจฉบับนี้จะต้องกระทำโดยความเห็นชอบร่วมกันของคู่ภาคีโดยผ่านช่องทางทางการทูต

การระงับข้อขัดแย้ง

ข้อ ๒๓

ให้ระงับข้อขัดแย้งใดๆ ที่อาจเกิดจากบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ฉันมิตร โดยการหารือระหว่างประเทศภาคี

การบังคับใช้และการยกเลิก

ข้อ ๒๔

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ลงนาม เว้นแต่ภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะขอยกเลิกโดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรแก่ภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง การยกเลิกจะมีผล ๓ เดือนจากวันที่แจ้ง

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายได้รับมอบอำนาจจากรัฐบาลของตนให้ลงนามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้

ทำ ณ เวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อวันที่สิบแปดเดือนตุลาคม พุทธศักราชสองพันห้าร้อยสี่สิบห้า ตรงกับคริสต์ศักราชสองพันสอง คู่กันเป็นสองฉบับ เป็นภาษาไทยและภาษาลาว ทั้งสองภาษามีคุณค่าเท่าเทียมกัน

ภาคผนวก ข

พระราชบัญญัติ
การทำงานของคนต่างด้าว
พ.ศ.๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๔๔

(๒) พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๔

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวเฉพาะในฐานะ ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลในคณะผู้แทนทางทูต

(๒) บุคคลในคณะผู้แทนทางกงสุล

(๓) ผู้แทนของประเทศสมาชิกและพนักงานขององค์การสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษ

- (๔) คนรับใช้ส่วนตัวซึ่งเดินทางจากต่างประเทศเพื่อมาทำงานประจำอยู่กับบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๓)
- (๕) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจตามความตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
- (๖) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา วัฒนธรรม ศิลปะ การกีฬา หรือกิจการอื่น ทั้งนี้ ตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา
- (๗) บุคคลซึ่งคณะรัฐมนตรีอนุญาตให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจอย่างหนึ่งอย่างใด โดยจะกำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้
- มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัติดังนี้

“คนต่างด้าว” หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

“ทำงาน” หมายความว่า การทำงานโดยใช้กำลังหรือความรู้ด้วยประสงค์ค่าจ้างหรือประโยชน์อื่นใดหรือไม่ก็ตาม

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตทำงาน

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๙ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ (๑) และ (๒) และมาตรา ๑๔ ให้ทำงานที่กำหนดในกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๑๕

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว

“คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์การทำงานของคนต่างด้าว

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดี และพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอแนะของอธิบดีเพื่อออกใบอนุญาตและปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีจัดหาแรงงาน

“นายทะเบียน” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้บังคับใช้ได้

หมวด ๑

การทำงานของคนต่างด้าว

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๗ งานใดที่คนต่างด้าวอาจทำได้ในท้องที่ใด เมื่อใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยคำนึงถึงความมั่นคงของชาติ โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทยและความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ จะกำหนดให้แตกต่างกันระหว่างคนต่างด้าวทั่วไปกับคนต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ ก็ได้

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับการทำงานของคนต่างด้าวตามมาตรา ๑๒

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการจำกัดจำนวนคนต่างด้าวซึ่งมิใช่ช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการที่จะเข้ามาทำงานบางประเภทหรือบางลักษณะในราชอาณาจักร รัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เรียกค่าธรรมเนียมการจ้างคนต่างด้าวซึ่งมิใช่ช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการที่จะเข้ามาทำงานตามประเภทหรือลักษณะที่กำหนดในราชอาณาจักรก็ได้

ผู้ใดประสงค์จะจ้างคนต่างด้าวตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งต่อนายทะเบียนตามแบบที่อธิบดีกำหนดและชำระค่าธรรมเนียมก่อนทำสัญญาจ้างไม่น้อยกว่าสามวันทำการ

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในวรรคสอง ต้องเสียเงินเพิ่มอีกหนึ่งเท่าของค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระ

ส่วนที่ ๒

ใบอนุญาตการทำงาน

มาตรา ๙ ห้ามมิให้คนต่างด้าวทำงานใดนอกจากงานตามมาตรา ๗ และได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน เว้นแต่คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่า

ด้วยคนเข้าเมืองเพื่อทำงานอันจำเป็นและเร่งด่วนที่มีระยะเวลาทำงานไม่เกินสิบห้าวัน แต่คนต่าง
 ด้าวจะทำงานนั้นได้เมื่อได้มีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนทราบ

ในการออกใบอนุญาต นายทะเบียนจะกำหนดเงื่อนไขให้คนต่างด้าวต้องปฏิบัติด้วยก็ได้
 ใบอนุญาต การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม
 แบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

อธิบดีจะวางระเบียบ เพื่อกำหนดแนวทางในการกำหนดเงื่อนไขตามวรรคสอง ให้นาย
 ทะเบียนต้องปฏิบัติก็ได้

มาตรา ๑๐ คนต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๙ ต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
 หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองโดย
 มิใช่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยวหรือผู้เดินทางผ่าน และไม่มีลักษณะต้องห้าม
 ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๑ ผู้ใดประสงค์จะจ้างคนต่างด้าวซึ่งอยู่นอกราชอาณาจักรเข้ามาทำงานใน
 กิจการของคนในราชอาณาจักร จะยื่นคำขอรับใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมแทนคนต่างด้าว
 นั้นก็ได้

การขอรับใบอนุญาตแทนคนต่างด้าวตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดใน
 กฎกระทรวง

มาตรา ๑๒ ในการอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่า
 ด้วยการส่งเสริมการลงทุนหรือกฎหมายอื่น ให้ผู้อนุญาตตามกฎหมายดังกล่าวมีหนังสือแจ้งการ
 อนุญาตนั้นต่อนายทะเบียนพร้อมด้วยรายละเอียดที่อธิบดีกำหนดโดยเร็ว

เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวนั้นภายในเจ็ด
 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ในระหว่างรอรับใบอนุญาตตามวรรคสอง ให้คนต่างด้าวนั้นทำงานไปพลางก่อนได้โดย
 ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ จนถึงวันที่นายทะเบียนแจ้งให้มารับใบอนุญาต

มาตรา ๑๓ คนต่างด้าวซึ่งไม่อาจขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๙ เพราะเหตุดังต่อไปนี้
 อาจขอรับใบอนุญาตต่อนายทะเบียนเพื่อทำงานตามประเภทที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศ
 ในราชกิจจานุเบกษาตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ โดยคำนึงถึงความมั่นคงของชาติและ
 ผลกระทบต่อสังคม

- (๑) ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศและได้รับการผ่อนผันให้ไปประกอบอาชีพ ณ
 ที่แห่งใดแทนการเนรเทศหรืออยู่ในระหว่างรอการเนรเทศ

- (๒) เข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง แต่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง
- (๓) ถูกถอนสัญชาติตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ หรือตามกฎหมายอื่น
- (๔) เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕
- (๕) เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ประกาศตามวรรคหนึ่ง คณะรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดไว้ด้วยก็ได้ การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามวิธีที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔ คนต่างด้าวซึ่งมีภูมิลำเนาและเป็นคนสัญชาติของประเทศที่มีชายแดนติดกับประเทศไทย ถ้าได้เข้ามาในราชอาณาจักรไทยโดยมีเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง อาจได้รับใบอนุญาตให้ทำงานบางประเภทหรือลักษณะงานในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวในช่วงระยะเวลาหรือตามฤดูกาลที่กำหนดได้ ทั้งนี้ เฉพาะการทำงานภายในท้องที่ที่อยู่ติดกับชายแดนหรือท้องที่ต่อเนื่องกับท้องที่ดังกล่าว

คนต่างด้าวซึ่งประสงค์จะทำงานตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตทำงานชั่วคราวพร้อมกับแสดงเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางต่อนายทะเบียนและชำระค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการออกใบอนุญาต ให้นายทะเบียนระบุท้องที่หรือสถานที่ที่อนุญาตให้ทำงาน ระยะเวลาที่อนุญาตให้ทำงาน ประเภทหรือลักษณะงาน และนายจ้างที่คนต่างด้าวนั้นจะไปทำงานด้วย ทั้งนี้ ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ความในมาตรานี้จะใช้บังคับกับท้องที่ใด สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติใด เพื่อทำงาน ประเภทหรือลักษณะใด ในช่วงระยะเวลาหรือฤดูกาลใด โดยมีเงื่อนไขอย่างใด ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๕ ลูกจ้างซึ่งได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๙ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ (๑) และ (๒) และมาตรา ๑๔ เฉพาะงานที่กำหนดในกฎกระทรวง ต้องส่งเงินเข้ากองทุนเพื่อเป็นประกันค่าใช้จ่ายในการส่งลูกจ้างนั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักร โดยให้นายจ้างที่มีหน้าที่หักเงินค่าจ้างลูกจ้างนั้นและนำส่งเข้ากองทุน

จำนวนเงินที่ลูกจ้างต้องส่งเข้ากองทุน การหักเงินค่าจ้าง และการนำส่งเงินค่าจ้างเข้ากองทุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ กำหนดเวลา และอัตราตามที่กำหนดในกฎหมายกระทรวง ทั้งนี้ จำนวนและอัตราดังกล่าวจะกำหนดให้แตกต่างกันสำหรับลูกจ้างซึ่งเป็นคนต่างด้าวแต่ละสัญชาติก็ได้ โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการส่งลูกจ้างแต่ละสัญชาติกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับลูกจ้างซึ่งมีหลักฐานใบรับตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แสดงว่าได้จ่ายเงินเข้ากองทุนครบถ้วนแล้ว หรือมีหนังสือรับรองตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง และลูกจ้างซึ่งปรากฏตามหลักฐานของนายทะเบียนว่าได้จ่ายเงินเข้ากองทุนครบถ้วนแล้ว ทั้งนี้ เฉพาะลูกจ้างซึ่งยังไม่เคยได้รับเงินคืนตามมาตรา ๑๘ หรือยังไม่เคยถูกส่งกลับตามมาตรา ๒๐

มาตรา ๑๖ เมื่อนายจ้างนำส่งเงินค่าจ้างของลูกจ้างผู้ใดเข้ากองทุนแล้ว ให้นายทะเบียนออกใบรับให้แก่ นายจ้าง โฉนดใบรับนั้นอย่างน้อยต้องระบุชื่อและเลขประจำตัวของลูกจ้างซึ่งถูกหักค่าจ้างจำนวนเงินที่นำส่ง และจำนวนเงินค้างส่ง และให้นายจ้างมอบใบรับให้แก่ลูกจ้างนั้นไว้เป็นหลักฐาน

เมื่อลูกจ้างถูกหักเงินค่าจ้างเพื่อนำส่งเข้ากองทุนครบถ้วนแล้ว ให้นายทะเบียนออกหนังสือรับรองให้แก่ลูกจ้างนั้นเพื่อเป็นหลักฐาน

ในกรณีที่หนังสือรับรองตามวรรคสอง สูญหายหรือเสียหาย ลูกจ้างมีสิทธิขอรับใบแทนจากนายทะเบียน

การออกใบรับตามวรรคหนึ่ง การออกหนังสือรับรองตามวรรคสอง และการออกใบแทนตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๗ นายจ้างซึ่งไม่นำส่งเงินค่าจ้างตามมาตรา ๑๕ เข้ากองทุนหรือนำส่งไม่ครบถ้วน ต้องเสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของเงินค่าจ้างที่ไม่ได้นำส่งหรือนำส่งไม่ครบ

มาตรา ๑๘ ลูกจ้างซึ่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรโดยค่าใช้จ่ายของตนเองมีสิทธิได้รับเงินค่าจ้างของตนที่ถูกหักและนำส่งเข้ากองทุนคืน โดยยื่นคำร้องขอคืนต่อนายทะเบียน ณ ด่านตรวจคนเข้าเมืองที่ตนจะต้องผ่านเพื่อกลับออกไปนอกราชอาณาจักร หรือมีหนังสือแจ้งการขอคืนไปยังนายทะเบียน

การขอคืนเงินค่าจ้างตามวรรคหนึ่ง ลูกจ้างต้องแนบหลักฐานตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง ในกรณียังส่งเงินเข้ากองทุนไม่ครบถ้วน หรือหลักฐานตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่งหรือวรรคสองในกรณีส่งเงินเข้ากองทุนครบถ้วนแล้ว

ให้นายทะเบียนมีหน้าที่คืนเงินค่าจ้างตามวรรคหนึ่งให้แก่ลูกจ้างภายในสามสิบวัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับคำร้องหรือหนังสือแจ้งการขอคืน แล้วแต่กรณี ในกรณีที่นายทะเบียนคืนเงินค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ให้นายทะเบียนคืนเงินพร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีนับแต่วันที่ครบกำหนดสามสิบวันดังกล่าวจนถึงวันที่นายทะเบียนคืนเงินค่าจ้างให้แก่ลูกจ้าง

การคืนเงินค่าจ้างและดอกเบี้ยตามมาตรานี้จะคืนเป็นเงินสด หรือเช็คระบุชื่อลูกจ้าง หรือโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของลูกจ้างก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๙ ลูกจ้างซึ่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรโดยค่าใช้จ่ายของตนเอง ถ้ามิได้ขอรับเงินค่าจ้างของตนที่ถูกหักและนำส่งเข้ากองทุนคืนตามมาตรา ๑๘ ภายในสองปีนับแต่วันที่กลับออกไปนอกราชอาณาจักร ให้เป็นอันหมดสิทธิที่จะได้รับเงินนั้นคืน และให้เงินนั้นตกเป็นของกองทุน

ในกรณีที่ลูกจ้างตามวรรคหนึ่งกลับเข้ามาในราชอาณาจักรและกลับเข้าทำงานตามใบอนุญาตเดิมที่ยังไม่สิ้นอายุหรือได้ทำงานตามใบอนุญาตใหม่อันเป็นงานที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๑๕ แล้วแต่กรณี ภายในสองปีนับแต่วันที่กลับออกไปนอกราชอาณาจักร ลูกจ้างนั้นไม่ต้องถูกหักเงินค่าจ้างเพื่อนำส่งเข้ากองทุนอีก เว้นแต่เงินค่าจ้างที่ลูกจ้างนั้นเคยถูกหักและนำส่งเข้ากองทุนยังไม่ครบถ้วน ให้นายจ้างหักเงินค่าจ้างนั้นและนำส่งเข้ากองทุนจนกว่าจะครบถ้วน

มาตรา ๒๐ เมื่อมีกรณีที่จะต้องส่งลูกจ้างกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ให้กองทุนจ่ายเงินของกองทุนเป็นค่าใช้จ่ายในการส่งลูกจ้างนั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ในกรณีที่ลูกจ้างซึ่งจะถูกส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรยังส่งเงินเข้ากองทุนไม่ครบถ้วนให้กองทุนจ่ายเงินของกองทุนสมทบในส่วนที่ขาด เว้นแต่ลูกจ้างนั้นเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามความต้องการของนายจ้าง นายจ้างนั้นต้องรับผิดชอบในจำนวนเงินที่ลูกจ้างยังส่งเข้ากองทุนไม่ครบถ้วนและให้กองทุนเรียกเก็บเงินส่วนที่ยังขาดอยู่นั้นจากนายจ้าง

มาตรา ๒๑ ใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีอายุไม่เกินสองปีนับแต่วันออก เว้นแต่ใบอนุญาตที่ออกให้แก่คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๒ ให้มีอายุเท่าระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานตามกฎหมายนั้นๆ

อายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งไม่มีผลเป็นการขยายระยะเวลาอยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๒ ได้รับการขยายระยะเวลาทำงานตามกฎหมายนั้นๆ ให้ผู้อนุญาตตามกฎหมายดังกล่าวมีหนังสือแจ้งการขยายระยะเวลาทำงานนั้นต่อนายทะเบียนตามแบบที่อธิบดีกำหนดโดยเร็วและให้นายทะเบียน จัดแจ้งการขยายระยะเวลานั้นลงใบอนุญาต

มาตรา ๒๓ ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุและผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะทำงานต่อไปนั้น ให้ยื่นคำขอต่อใบอนุญาตต่อนายทะเบียน

เมื่อได้ยื่นคำขอตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้ขอต่อใบอนุญาตทำงานไปพลางก่อนได้จนกว่านายทะเบียนจะมีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต

การต่ออายุใบอนุญาตให้ต่อได้ครั้งละไม่เกินสองปี โดยให้กระทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันการตั้งถิ่นฐานของคนต่างด้าวในราชอาณาจักร และกรณีคนต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ (๑) และ (๒) ระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานติดต่อกันรวมแล้วต้องไม่เกินสี่ปี เว้นแต่คณะรัฐมนตรีจะกำหนดเป็นอย่างอื่นเป็นคราวไป

การขอต่ออายุและการต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ผู้รับใบอนุญาตต้องมีใบอนุญาตอยู่กับตัวหรืออยู่ ๗ สถานที่ทำงานในระหว่างเวลาทำงานเพื่อแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนได้เสมอ

มาตรา ๒๕ ถ้าใบอนุญาตสูญหายหรือเสียหาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบการสูญหายหรือเสียหาย

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๖ ผู้รับใบอนุญาตต้องทำงานตามประเภทหรือลักษณะงาน และกับนายจ้าง ณ ท้องที่หรือสถานที่และเงื่อนไขตามที่ได้รับอนุญาต

ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดประสงค์จะเปลี่ยนหรือเพิ่มประเภทหรือลักษณะงาน นายจ้างท้องที่หรือสถานที่ทำงาน หรือเงื่อนไข ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๗ ห้ามมิให้บุคคลใดรับคนต่างด้าวเข้าทำงาน เว้นแต่คนต่างด้าวซึ่งมีใบอนุญาตทำงานกับตนเพื่อทำงานตามประเภทหรือลักษณะงานที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ณ ท้องที่หรือสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่น่าปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการอนุญาตให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

หมวด ๒

กองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๒๙ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นในกรมการจัดหางาน เรียกว่า “กองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร” เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งลูกจ้าง คนต่างด้าว และผู้ถูกสั่งเนรเทศกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ตามพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๐ ให้กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (๑) เพื่อเพิ่มตามมาตรา ๘ วรรคสาม
- (๒) เงินที่นายจ้างนำส่งเข้ากองทุนตามมาตรา ๑๕
- (๓) เงินเพิ่มตามมาตรา ๑๗
- (๔) เงินที่ตกเป็นของกองทุนตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง
- (๕) เงินที่เรียกเก็บจากนายจ้างตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง
- (๖) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้
- (๗) เงินค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บได้ตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่กระทรวงการคลังอนุญาตให้นำไปใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน
- (๘) ดอกผลของกองทุน
- (๙) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง

เงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งให้นำส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๓๑ เงินของกองทุนให้ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งลูกจ้างกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) คืนให้แก่ลูกจ้างตามมาตรา ๑๘ และเป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการดังกล่าว
- (๓) เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

- (๔) เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งผู้ถูกส่งเนรเทศกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศ
- (๕) เป็นค่าใช้จ่ายอันจำเป็นต่อการบริหารกองทุน ซึ่งต้องไม่เกินร้อยละยี่สิบของดอกผลของกองทุน
- (๖) เงินของกองทุนตามมาตรา ๓๐ (๗) และดอกผลของเงินดังกล่าวให้ใช้เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่เงินของกองทุนไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐบาลจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่กองทุนเป็นคราวๆตามความจำเป็น

มาตรา ๓๒ ให้มีคณะกรรมการกองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรประกอบด้วย ปลัดกระทรวงแรงงาน เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการจัดหางาน เป็นรองประธานกรรมการ ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินเจ็ดคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจากผู้ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านแรงงาน การอุตสาหกรรม และกฎหมายเป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารแรงงานต่างด้าวเป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการกองทุนอาจแต่งตั้งข้าราชการกรมการจัดหางานเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกินสองคน

มาตรา ๓๓ กรรมการกองทุนผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

กรรมการกองทุนผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๓๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการกองทุนผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) คณะรัฐมนตรีมีมติให้ออกเพราะบกพร่องหรือทุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

มาตรา ๓๕ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการแต่งตั้งกรรมการกองทุนผู้ทรงคุณวุฒิและการประชุมของคณะกรรมการกองทุนมอบหมาย

มาตรา ๓๖ ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย

ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางการปกครองมาใช้บังคับกับการแต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนและการประชุมของคณะกรรมการกองทุนโดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดแนวทาง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายเงินของกองทุนในแต่ละปีตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
- (๒) กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณค่าใช้จ่ายอันจำเป็นในการส่งลูกจ้าง คนต่างด้าว หรือผู้ถูกส่งเนรเทศแต่ละสัญชาติกลับออกไปนอกราชอาณาจักร
- (๓) พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของกองทุนและตามแนวทางและลำดับความสำคัญตาม (๑)
- (๔) พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับทดรองใช้จ่ายในการส่งลูกจ้าง คนต่างด้าว หรือผู้ถูกส่งเนรเทศกลับออกไปนอกราชอาณาจักร และการเบิกจ่ายเงินทดรองตาม (๔)
- (๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การใช้จ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ และการตรวจสอบภายในของกองทุน
- (๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายเงินของกองทุนให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้จ่ายในการส่งลูกจ้าง คนต่างด้าว หรือผู้ถูกส่งเนรเทศกลับออกไปนอกราชอาณาจักร และการเบิกจ่ายเงินทดรองตาม (๔)

ข้อกำหนด ผลการพิจารณา และระเบียบตามมาตรานี้ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ระเบียบตาม (๕) และ (๖) เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๓๘ ให้กรมจัดหางานจัดหางานจัดทำบัญชีกองทุนให้เป็นไปตามระบบการบัญชีที่กระทรวงการคลังได้วางไว้

มาตรา ๓๙ ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีอิสระที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีกองทุน

มาตรา ๔๐ ให้ผู้สอบบัญชีรายงานผลการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อสนองต่อคณะรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้กรมจัดหางานเผยแพร่งบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับรองแล้วภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีรับทราบ

หมวด ๓

คณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว

มาตรา ๔๑ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงแรงงาน เป็นประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ อัยการสูงสุด ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุขผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนองค์การนายจ้างและผู้แทนองค์การลูกจ้างฝ่ายละไม่เกินสามคน และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสี่คนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านแรงงาน การอุตสาหกรรม และกฎหมาย เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการสำนักบริหารแรงงานต่างด้าวเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

การได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของผู้แทนองค์การนายจ้างและผู้แทนองค์การลูกจ้าง และวาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๒ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอนโยบายการทำงานของคนต่างด้าวต่อคณะรัฐมนตรี
- (๒) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีในการออกพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศตามพระราชบัญญัตินี้
- (๓) ติดตาม ดูแล และประสานการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของคนต่างด้าวตามนโยบายการทำงานของคนต่างด้าวที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
- (๔) กำหนดการดำเนินงานของกรมจัดหางานในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ให้ เป็นไปตามนโยบายการทำงานของคนต่างด้าวที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๔๓ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำความในมาตรา ๔๓ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

หมวด ๔

คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์การทำงานของคนต่างด้าว

มาตรา ๔๕ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์การทำงานของคนต่างด้าว ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงแรงงาน เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนองค์การนายจ้างและผู้แทนองค์กรลูกจ้างฝ่ายละหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการของกรมการจัดหางานคนหนึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการและอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของผู้แทนองค์กรนายจ้างและผู้แทนองค์กรลูกจ้าง และวาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตตามมาตรา ๙ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๒๖ หรือไม่ต่อใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ หรือเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๒๔ ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ขออนุญาต ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้เพิกถอนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์วินิจฉัยคำอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

ในกรณีอุทธรณ์คำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิทำงานไปพลางก่อนได้จนกว่าจะมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์

มาตรา ๔๗ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคำสั่งทางปกครองและคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการทำคำสั่งทางปกครองและการประชุมของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์โดยอนุโลม

หมวด ๕

การกำกับดูแล

มาตรา ๔๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดี นายทะเบียน และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริง รวมทั้งให้ส่งเอกสารหรือหลักฐาน
- (๒) เข้าไปในสถานที่ใดในระหว่างเวลาที่มีหรือเชื่อได้ว่ามีการทำงานในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีคนต่างด้าวทำงานโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อตรวจสอบให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้โดยต้องมีหมายของศาล เว้นแต่เป็นการเข้าไปในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น

ถึงเวลาพระอาทิตย์ตกในกรณี ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกเอกสารหรือหลักฐานใดๆ จากบุคคลที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องกับสถานที่ดังกล่าวได้

(๓) มาตรา ๔๙ นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีบัตรประจำตัวตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

มาตรา ๕๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดี นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบคนต่างด้าวผู้ใดทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ และสั่งให้ไปรายงานตัวยังสถานีตำรวจพร้อมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ แต่คนต่าง ด้วยผู้นั้นไม่ยินยอมหรือจะหลบหนี ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับคนต่างด้าวนั้นโดยไม่ต้องมีหมายจับและให้นำตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนโดยทันที ในกรณีนี้ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๑ มาตรา ๘๑/๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ และมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาใช้บังคับกับการจับตามมาตรานี้โดยอนุโลม

เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือพนักงานสอบสวนในการสอบสวน รัฐมนตรีจะแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้ความชำนาญในการสอบสวนร่วมเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ช่วยเหลือพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนในคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ได้ การดำเนินการเกี่ยวกับการจับกุมตามวรรคสอง และการร่วมกันสอบสวนตามวรรคสามให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีและผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติร่วมกันกำหนด

หมวด ๖

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๑ คนต่างด้าวผู้ใดทำงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่คนต่างด้าวซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามวรรคหนึ่งยินยอมเดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักรภายในเวลาที่พนักงานสอบสวนกำหนดซึ่งต้องไม่ช้ากว่าสามสิบวัน พนักงานสอบสวนจะเปรียบเทียบปรับและดำเนินการให้คนต่างด้าวนั้นเดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักรก็ได้

มาตรา ๕๒ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดทำงานอันเป็นการฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๙ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๕๓ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่แจ้งต่อนายทะเบียนตามมาตรา ๒๒ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๕๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และถ้าคนต่างด้าวนั้นไม่มีใบอนุญาต ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาทต่อคนต่างด้าวที่จ้างหนึ่งคน

มาตรา ๕๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือหนังสือเรียกหรือไม่ยอมให้ข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๘ ทั้งนี้ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๕๖ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากความผิดตามมาตรา ๕๑ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการเปรียบเทียบซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนสามคนและคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้เปรียบเทียบและผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๗ ให้ออกกฎกระทรวงกำหนดงานที่คนต่างด้าวอาจทำได้ตามมาตรา ๗ ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎกระทรวงตามมาตรา ๗ ให้นายทะเบียนอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานใดๆได้ เว้นแต่งานที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑

มาตรา ๕๘ คนต่างด้าวผู้ใดได้รับอนุญาตหรือได้รับการผ่อนผันให้ทำงานตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ อยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ถือว่าได้รับอนุญาตให้ทำงานตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือการผ่อนผันนั้น

ใบอนุญาตที่ออกให้ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ให้ใช้ได้ต่อไปตราบเท่าที่ใบอนุญาตยังไม่สิ้นอายุ และผู้รับใบอนุญาตยังทำงานที่ได้รับอนุญาตนั้น

มาตรา ๕๙ บรรดาคำขอและคำอุทธรณ์ที่ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นคำขอหรือคำอุทธรณ์ที่ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๐ บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งของคณะรัฐมนตรีหรืออธิบดี ซึ่งได้ออกหรือสั่งโดยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ และยังมีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือเสมือนเป็นพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งของรัฐมนตรีหรืออธิบดีที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

ผู้สนองพระบรมราชโองการ
พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ค

มติคณะรัฐมนตรีกับพัฒนาการของนโยบายแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว

การดำเนินนโยบายแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวมลพิษเข้าเมือง 3 สัญชาติ (พม่า ลาว และกัมพูชา) ที่ผ่านมามีในแต่ละช่วงนั้นเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ตลาดแรงงานและความมั่นคงของประเทศเป็นสำคัญ ทั้งนี้รัฐบาลกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวมลพิษเข้าเมือง โดยพยายามจัดระบบและควบคุมการทำงานของแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายที่มีมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา ด้วยอาศัยมติคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินมาตรการต่างๆ ทั้งการขึ้นทะเบียนและขอรับใบอนุญาตทำงานรวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ ประเภทของกิจการที่อนุญาต การเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทำงาน ค่าประกันสุขภาพ ทั้งนี้เพื่อเป้าหมายในการจัดระบบควบคุมแรงงานต่างด้าวให้อยู่ในระบบของกฎหมายเพื่อการตรวจสอบและควบคุมแหล่งที่อยู่ของแรงงานต่างด้าวมลพิษเข้าเมือง และเพื่อการแก้ไขปัญหาลูกจ้างต่างด้าวที่มีประสิทธิภาพนั้นได้นำสู่แนวนโยบายการนำเข้าแรงงานต่างด้าวอย่างถูกต้อง ตามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงานระหว่างรัฐ (MOU) โดยมีลำดับขั้นของพัฒนาการของการแก้ไขปัญหาลูกจ้างต่างด้าวตามมติคณะรัฐมนตรี ดังนี้

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 12 มิถุนายน 2539

คณะรัฐมนตรี มีมติกำหนดมาตรการควบคุม กำกับดูแลแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย กำหนดพื้นที่ผ่อนปรน 39 จังหวัด ระยะเวลาผ่อนปรน 2 ปี

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 14 มกราคม 2541

คณะรัฐมนตรี มีมติกำหนดการแก้ไขปัญหาลูกจ้างต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย รวม 8 ประการ ประกอบด้วย การไม่อนุญาตให้มีการจดทะเบียนและผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย การสกัดกั้นและป้องกันการเข้ามาใหม่และการส่งกลับประเทศต้นทาง

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541

คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบแต่งตั้งเลขาธิการ/ปลัดกระทรวงที่เกี่ยวข้องเป็นอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการแก้ไขแรงงานต่างด้าวเพิ่มเติมอีก 4 กระทรวง ตามที่กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เสนอ 1. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2. ปลัดกระทรวงกลาโหม 3. ปลัดกระทรวงพาณิชย์ 4. ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 21 กรกฎาคม 2541

คณะรัฐมนตรีมีมติเกี่ยวกับการเพิ่มพื้นที่การอนุญาตให้คนต่างด้าวที่เข้าเมืองผิดกฎหมาย ทำงานชั่วคราวในจังหวัดชายแดน 11 จังหวัด และจังหวัดที่มีกิจการประมงทะเล 22 จังหวัด โดยเพิ่มเติมตามกิจการที่นายจ้างร้องขอใช้แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองผิดกฎหมาย และการกำหนดประเภทกิจการ/งาน สัดส่วนที่จะอนุญาต ตามแผนดำเนินการเพื่อผ่อนผันให้คนต่างด้าวที่เข้าเมืองผิดกฎหมายและอยู่ระหว่างการรอการส่งกลับทำงานชั่วคราว และการจัดทำนโยบายแรงงานต่างชาติระยะยาว

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 3 สิงหาคม 2542

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามมาตรการแก้ไขแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย สำหรับแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายที่ได้รับการผ่อนผันให้ทำงานได้ชั่วคราวจาก 3 ประเทศคือ พม่า ลาว กัมพูชา โดยสามารถทำงานได้ใน 18 ประเภทกิจการ ในพื้นที่ 37 โดยทางการได้ผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองผิดกฎหมายและมาจดทะเบียนทำงานอยู่ในประเทศไทยได้ไม่เกินวันที่ 31 สิงหาคม 2543 รวมทั้งให้จังหวัดพิจารณากำหนดจำนวนและกิจการตามความเหมาะสมตามความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายบรรเทาปัญหาการว่างงานแห่งชาติ

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 13 มิถุนายน 2543

คณะรัฐมนตรีมีมติให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการจับกุมและผลักดันแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายออกนอกประเทศโดยไม่ต้องผ่านกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม นอกจากนั้นคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวที่มีนายกร ทักษิณชรี รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานได้มีมติในที่ประชุมเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2543ให้นำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อจัดตั้ง “องค์กรพิเศษถาวรเพื่อแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวโดยเฉพาะ” ขึ้น เนื่องจากเห็นว่าการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเป็นเรื่องใหญ่ที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายหน่วยงานจึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานที่มีอำนาจ และมีเงินงบประมาณในการดำเนินการ โดยเฉพาะจึงจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 29 สิงหาคม 2543

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบแนวทางการดำเนินการตามมาตรการแก้ไขแรงงานต่างด้าวและอนุมัติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไปตามมติคณะอนุกรรมการแก้ไขแรงงานต่างด้าว โดยมอบหมายให้ให้จัดหางานจังหวัดพิจารณาอนุญาตการทำงานให้แก่แรงงานต่างด้าวดังกล่าว

ซึ่งอยู่ระหว่างการรอกการส่งกลับตามงาน ภารกิจ พื้นที่ และจำนวนที่ ตามประกาศการกระทรวง แรงงานและสวัสดิการสังคม โดยให้จังหวัดใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่าง ด้าว พ.ศ. 2521 และพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 อนุญาตให้คนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ทำงานได้เฉพาะอาชีพกรรมการ ในท้องที่ 37 จังหวัด 18 กิจการ จำนวนรวม 106,684 คน ได้ 1 ปี จนถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2544 ในพื้นที่ กิจการ และจำนวนเดิม

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 3 เมษายน 2544

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติการดำเนินการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย โดยให้ ใช้จำนวนการอนุญาตที่เหลืออยู่ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2543 อนุญาตให้ แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ใน 37 จังหวัดเดิมที่อนุญาตไว้จำนวน 7,028 คน ทำงานได้ใน 18 กิจการเดิมที่กำหนดไว้เฉพาะในส่วนของกิจการที่ยังมีความต้องการเพิ่มจาก จำนวนการอนุญาตที่เหลืออยู่ ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2544 พร้อมกับให้กระทรวงแรงงานและ สวัสดิการสังคมร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดตั้งคณะทำงาน ศึกษา และพิจารณาวาง หลักเกณฑ์การใช้แรงงานต่างด้าวในระยะยาว

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 สิงหาคม 2544

คณะรัฐมนตรี มีมติ 2 ฉบับ ผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าว ๕ ที่ขึ้นทะเบียนไว้ตั้งแต่ปี 2543 ทำงานต่อไปได้ และเปิดโอกาสให้แรงงานที่ลักลอบทำงานในทุกพื้นที่และทุกกิจการมารายงานตัว ได้ทั่วประเทศเป็นระยะเวลา 1 ปี โดยจะออกใบอนุญาตคราวละ 6 เดือน มีแรงงานมารายงานตัว จดทะเบียน 568,249 คน

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 17 กันยายน 2545

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบการดำเนินการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ปี 2545 – 2546 ตามร่างกฎกระทรวงกำหนดแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการขอรับใบอนุญาต ทำงาน และการออกใบอนุญาตทำงาน สำหรับคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองเฉพาะสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว ตามที่กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคมเสนอ และให้ดำเนินการต่อไปได้

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 24 กันยายน 2545

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย กับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน

โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เป็นผู้ลงนามในนามรัฐบาลไทยในช่วงการประชุมคณะกรรมาธิการร่วมว่าด้วยความร่วมมือไทย – ลาว ครั้งที่ 11 ระหว่างวันที่ 27 – 28 กันยายน 2545 ณ เวียงจันทน์ ทั้งนี้ ในระหว่างนี้ หากมีการแก้ไขร่างบันทึกความเข้าใจในประเด็นที่มีใช้สารัตถะขอให้อยู่ในดุลพินิจของกระทรวงการต่างประเทศ ตามที่กระทรวงการต่างประเทศ เสนอ

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 4 ธันวาคม 2545

คณะรัฐมนตรีมีมติให้ยุติการผ่อนผันการจ้างงานเป็นคราว ๆ และจัดตั้งคณะทำงานเจรจากับประเทศต้นทาง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา โดยการลงนามใน MOU ว่าด้วยการจ้างงานให้ครบทั้ง 3 ประเทศ (พม่า ลาว และกัมพูชา)

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 3 มิถุนายน 2546

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติตามที่กระทรวงแรงงานเสนอให้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงานไทย – กัมพูชา โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน เป็นผู้ลงนามในนามรัฐบาลไทยในช่วงการประชุมคณะรัฐมนตรีร่วมไทย – กัมพูชา ในวันที่ 31 พฤษภาคม 2546 ณ จังหวัดอุบลราชธานี ทั้งนี้ หากมีการแก้ไขร่างบันทึกความเข้าใจในประเด็นที่มีใช้สารัตถะขอให้อยู่ในดุลพินิจของกระทรวงการต่างประเทศ

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มิถุนายน 2546

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอการจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหภาพพม่าว่าด้วยความร่วมมือในการจ้างแรงงาน โดยจัดทำเป็น 3 ภาษา ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาพม่า และภาษาอังกฤษ โดยสาระสำคัญของบันทึกความเข้าใจฉบับนี้เป็นการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายของไทย เกี่ยวกับการกำหนดขั้นตอนการจ้างงานจนกระทั่งสิ้นสุดสัญญา และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้ลงนามในนามรัฐบาลไทยในช่วงการประชุมความร่วมมือเอเชีย (Asia Cooperation Dialogue) ครั้งที่ 2 ณ จังหวัดเชียงใหม่ ในวันที่ 21 มิถุนายน 2546 ทั้งนี้ หากมีการปรับปรุงแก้ไขถ้อยคำใด ๆ ในร่างบันทึกความเข้าใจ ฯ ในประเด็นที่ไม่กระทบถึงสาระสำคัญ ขอให้อยู่ในดุลพินิจของกระทรวงการต่างประเทศ ดำเนินการได้

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 19 สิงหาคม 2546

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติ มีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงแรงงานเสนอการอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวและทำงานต่อไป ตามหลักการจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ปี 2546-2547 โดยไม่อนุญาตการต่ออายุให้กรรมการในโรงงานที่ทำงานในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน บางส่วน เนื่องจากกิจการดังกล่าวเป็นงานที่สามารถหาคนไทยเข้าทำงานได้ พร้อมกับ นายกรัฐมนตรีได้สั่งการให้นำเรื่องการจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองอย่างถาวรจากการที่ประเทศไทยได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน (MOU) กับ 3 ประเทศ (พม่า ลาว และกัมพูชา) เข้าสู่การพิจารณาของสภาความมั่นคงแห่งชาติ

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 2 มีนาคม 2547

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการตามที่กระทรวงแรงงานเสนอเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว โดยให้กระทรวงแรงงานรับไปปรับปรุงยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว และแผนปฏิบัติการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวให้เกิดการบูรณาการ พร้อมเสนอกำหนดให้มีการรับลงทะเบียนแรงงานต่างด้าว โดยกระทรวงมหาดไทยเตรียมความพร้อมในการจัดทำทะเบียนและบัตรประจำตัวของแรงงานต่างด้าวในแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Smart Card) นอกจากนี้ให้กระทรวงแรงงานพิจารณาถึงความเหมาะสมและเป็นไปได้ เกี่ยวกับแนวทางการเก็บภาษี หรือค่าธรรมเนียมการจ้างแรงงานต่างชาติ (Levy) จากแรงงานต่างด้าว

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 27 เมษายน 2547

คณะรัฐมนตรีมีมติตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ โดยเห็นชอบแนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ โดยให้ยึดหลักการว่า แนวทางการบริหารแรงงานต่างด้าวทั้งระบบดังกล่าวมุ่งให้แรงงานต่างด้าวทั้งหมดที่มีอยู่ในประเทศไทย อยู่ภายใต้การจัดการตามกฎหมาย ทั้งนี้การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวแบบบูรณาการ (Action Plan) กับเห็นชอบหลักการเพื่อตราพระราชบัญญัติการจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมการใช้แรงงานต่างด้าว (Levy) จากนายจ้าง

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 14 กันยายน 2547

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้มีการจดทะเบียนราษฎรต่างด้าว และจดทะเบียนนายจ้างเพิ่มเติมตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ กรณีนายจ้างพาคคนต่างด้าวไปรายงานตัวต่อนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่น แต่ไม่ได้จดทะเบียน

นายจ้างกับกรมการจัดหางาน ให้กระทรวงแรงงานดำเนินการรับจดทะเบียนนายจ้างเพิ่มเติม ใน ส่วนกรณีนายจ้าง/แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานตามมติคณะรัฐมนตรีปี 2546 และ ใบอนุญาตทำงานจะหมดอายุในวันที่ 25 กันยายน 2547 แต่คนต่างด้าวไม่ไปรายงานตัวต่อนาย ทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น หรือนายจ้างไม่ได้จดทะเบียนกับกรมการจัดหางาน เห็น ควรให้กระทรวงแรงงานดำเนินการรับจดทะเบียนนายจ้างเพิ่มเติม และรับคำร้องขอจดทะเบียนคน ต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว กัมพูชา (แบบ ท.ต. 1) พร้อมเหตุผลความจำเป็น และรวบรวมจำนวน คนต่างด้าวที่มายื่นคำร้องเพื่อให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการต่อไป โดยให้กระทรวงมหาดไทย ใช้อำนาจตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ออกประกาศให้คนต่างด้าว ข้างต้นอยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราว เพื่อรอการส่งกลับจนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2548 และให้สำนักทะเบียนอำเภอหรือนักทะเบียนท้องถิ่น ดำเนินการรับรายงานตัวคนต่างด้าว

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 8 มีนาคม 2548

คณะรัฐมนตรีมีเห็นชอบการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมตรวจลงตราแก่แรงงานต่างด้าว ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ ชั่วคราวในอัตรา 500 บาท ใช้ได้ครั้งเดียวพร้อมให้มีการออกกฎกระทรวง (มหาดไทย) มารองรับ เนื่องจากตามกฎกระทรวง (มหาดไทย) ฉบับที่ 27 (พ.ศ. 2546) ออกตามความในพระราชบัญญัติ คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราประเภทดังกล่าวไว้ 2,000 บาท ใช้ได้ครั้งเดียว รวมทั้งจัดตั้งศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของกระทรวงการ ต่างประเทศ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และกระทรวงแรงงาน ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวตาม ภาคต่าง ๆ ในที่เดียวกัน

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 พฤษภาคม 2548

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติ เกี่ยวกับการจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ปี พ.ศ. 2548 มีมติอนุญาตให้คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่จดทะเบียน ราษฎรคนต่างด้าวและได้รับอนุญาตทำงานปี 2547 และผู้ติดตาม อยู่ในราชอาณาจักรชั่วคราว ระหว่างรอการส่งกลับและทำงานต่อไปได้อีก 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2549 ส่วนการอนุญาต ให้เข้ามาทำงานในลักษณะมาเข้า-กลับเย็น และการเข้ามาทำงานตามฤดูกาลบริเวณชายแดนให้ ใช้เอกสารอื่นแทนหนังสือเดินทาง พร้อมกับการดำเนินการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนี เข้าเมืองอย่างเป็นระบบและจริงจังโดยให้เป็นไปตามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการ จ้างแรงงานที่ประเทศไทยได้ทำไว้กับพม่า ลาว และกัมพูชา และให้นำเข้าแรงงานจากประเทศ

เพื่อนบ้านโดยช่องทางที่ถูกต้องแบบเดียวกับที่หลายประเทศดำเนินการ กรณีการเข้าสู่ระบบการประกันสังคมของแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติแล้ว และแรงงานต่างด้าวรายใหม่ที่น่าเข้ามาทำงานตามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน (MOU)

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 19 กรกฎาคม 2548

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงแรงงานเสนอแนวทางการจัดระบบแรงงานต่างด้าว ขยายระยะเวลาการอยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่จดทะเบียนไว้กับกรมการปกครอง แต่ยังไม่มาดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 อยู่ในราชอาณาจักรชั่วคราวระหว่างรอการส่งกลับต่อไปอีกจนถึงวันที่ 30 สิงหาคม 2548 พร้อมทั้งให้จัดตั้งศูนย์ให้บริการคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ขออนุญาตทำงานในรูปของศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานโดยถูกต้องตามกฎหมาย และการจัดการแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในลักษณะมาเข้า-กลับเย็น หรือไป-กลับ หรือทำงานตามฤดูกาล บริเวณชายแดน ให้มีผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 20 ธันวาคม 2548

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามมาตรการและแนวทางดำเนินการจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (จำนวน 500,000 คน) โดยเห็นว่า แนวทางการจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ในส่วนที่จะให้องค์การระหว่างประเทศเข้ามามีส่วนร่วมเป็นที่ปรึกษาในคณะกรรมการระดับจังหวัดนั้น ไม่มีความจำเป็นเนื่องจากการดำเนินการภายในของไทย รวมถึงให้กระทรวงแรงงานนำข้อสังเกตของคณะกรรมการแรงงานสภาผู้แทนราษฎรไปพิจารณา อาทิ เห็นควรลดปริมาณแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่ชั้นใน ให้มีการนำเข้าแรงงานต่างด้าวอย่างถูกต้องโดยใช้หนังสือเดินทาง (passport) เข้ามาทดแทนพื้นที่จังหวัดชั้นใน ลดปัญหาการลักลอบเข้าเมืองชั้นในของแรงงานต่างด้าว

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 16 พฤษภาคม 2549

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบการจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ปี 2549 โดยการอนุญาตให้คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติ (พม่า ลาว และกัมพูชา) ที่ได้รับอนุญาตทำงานและใบอนุญาตทำงานสิ้นสุดในวันที่ 30 มิถุนายน 2549 ให้ทำงานต่อไปได้อีก 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2550 รวมทั้งให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเร่งรัดแก้ไข

ปรับปรุงพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าวเพื่อสามารถจัดเก็บค่าธรรมเนียม (Levy) และการจัดระบบแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในลักษณะมาเข้า-กลับเย็น หรือไป-กลับ หรือทำงานตามฤดูกาลบริเวณชายแดน ให้มีผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว นอกจากนี้ ให้กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประสานการเจรจากับสหภาพพม่าเพื่อเร่งรัดให้เข้ามาดำเนินการพิสูจน์สัญชาติแรงงานสัญชาติพม่าที่ทำงานอยู่ในประเทศไทย พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการนำแรงงานพม่าเข้ามาทำงานโดยกฎหมายควบคู่กันไป

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 19 ธันวาคม 2549

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบการอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ปี 2550 ที่ได้รับอนุญาตทำงานในปี พ.ศ. 2549 จำนวน 668,576 คน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2549 ซึ่งใบอนุญาตทำงานหมดอายุวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2550 และวันที่ 30 มิถุนายน 2551 โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการออกประกาศกฎระเบียบให้เสร็จพร้อมที่จะดำเนินการได้ในวันที่ 10 มกราคม 2550 เป็นต้นไป และเห็นชอบการกำหนดวิธีการและขั้นตอนในการจ้างแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ในปี พ.ศ. 2550

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 30 มกราคม 2550

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการพิสูจน์สัญชาติให้แก่แรงงานต่างด้าวสัญชาติลาว และกัมพูชา ที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติหรือบัตรประจำตัวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และได้รับอนุญาตทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว และให้ดำเนินการพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติหรือบัตรประจำตัวตามกฎหมายฯ และได้รับอนุญาตทำงานตามกฎหมายฯ โดยคณะทำงานเร่งรัดติดตามการพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา เจรจากับสหภาพพม่าเพื่อให้จัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาดำเนินการพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าในประเทศไทยด้วยและนำแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าเข้ามาทำงานโดยถูกกฎหมาย เป็นการนำร่อง (กรณีพิเศษ) จำนวน 10,000 คน เพื่อเป็นการโน้มน้าวให้ทางการพม่าจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าในประเทศไทย รวมทั้งให้เปิดจุดทะเบียนคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่หลบหนีเข้าเมืองและลักลอบทำงานอยู่แล้วใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 22 พฤษภาคม 2550

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงแรงงานเสนอให้ยุติการอนุญาตให้ผู้ติดตามอยู่ในราชอาณาจักร ยกเว้นเฉพาะบุตรที่เป็นผู้ติดตามของแรงงานต่างด้าวที่จดทะเบียนในปี พ.ศ. 2547 และยังคงได้รับใบอนุญาตทำงานอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2550 โดยให้กระทรวงมหาดไทยอาศัยอำนาจตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ออกประกาศกระทรวงเพื่อให้ผู้ติดตามของแรงงานต่างด้าวที่จดทะเบียนในปี พ.ศ. 2547 และ ยังคงได้รับใบอนุญาตทำงานอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2550 (เฉพาะบุตร) อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับได้เท่ากับระยะเวลาที่แรงงานต่างด้าวได้รับการผ่อนผัน และให้ปรับลดค่าธรรมเนียมการตรวจลงตรา (Visa) แก่แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงาน โดยถูกกฎหมายจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และราชอาณาจักรกัมพูชา จากอัตราปกติ 2,000 บาท เหลือ 500 บาท ให้กับแรงงานต่างด้าวที่นำเข้ามาทำงานโดยถูกกฎหมายจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 10,000 คน และจากราชอาณาจักรกัมพูชา จำนวน 10,000 คน และให้กระทรวงแรงงานดำเนินการออกใบอนุญาตทำงานให้แก่แรงงานต่างด้าวที่ได้รับการตรวจลงตราและตรวจประทับตราให้อยู่ในราชอาณาจักร

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 18 ธันวาคม 2550

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงแรงงานเสนอมติคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (กบร.) ในการประชุมครั้งที่ 6/2550 วันที่ 12 พฤศจิกายน 2550 เกี่ยวกับแนวทางการจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ปี พ.ศ. 2551 โดยอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่ใบอนุญาตทำงานหมดอายุวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2551 วันที่ 14 มีนาคม 2551 และวันที่ 30 มิถุนายน 2551 (รวมทั้งบุตรของแรงงานต่างด้าวที่ใบอนุญาตทำงานหมดอายุวันที่ 30 มิถุนายน 2551) อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับและทำงานได้เป็นเวลาไม่เกิน 2 ปี สิ้นสุดไม่เกิดวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553 และอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่เคยรายงานตัวและจดทะเบียนไว้กับกรมการปกครอง (มี ทร. 38/1) อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับและทำงานได้เป็นเวลาไม่เกิน 2 ปี สิ้นสุดไม่เกินวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายเกตุชพรรณ คำพุดม เกิดเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2523 ที่จังหวัด กำแพงเพชร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีคณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาพัฒนาสังคม จาก มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2546 และเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา พัฒนามนุษย์และสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างศึกษาได้ร่วม ศึกษาวิจัยในโครงการการประเมินและสังเคราะห์องค์ความรู้ทางด้านวัฒนธรรมภาค กรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม โครงการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานเกณฑ์พื้นฐาน 10 ประการในการดำรงชีวิตของคน ไทย สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และโครงการ Recruitment of Migrant Workers in Cambodia, Laos PDR and Thailand ศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย รวมถึงเป็นนิสิตผู้ช่วยสอนในวิชาสังคมวิทยาชนบท คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย และสำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม ปี การศึกษา 2550